

τικῶν ἐπισκεπτῶν) Λέσβ. || Γνωμ. "Οποιοὺς 'πουνδέχῃτι κί 'πρηιτῆ τὸν ξένου κί τοῦ φτουχὸ 'πουνδέχῃτι κί 'πρηιτῆ τὸν ἴδιον τοῦ Θεοῦ ('πρηιτῆ = ὑπηρετεῖ) Σάμ. || Ἄσμ.

'Ανοίξετε τὰ πόρτεγα τ' ἀπάνω καὶ τὰ κάτω
ν' ἀποδεχῃτε τὸ γαθρὸ τὸ δολυπραματῆτο
(πόρτεγα = αἴθουσαι) Κρήτ.

'Εμήνυσεν ὁ νεὸς γαθρὸς εἰς τὰ πεθερικά δου
νὰ παρασύρουνε τὸ αὐλές, νὰ στρώσουνε τσοὶ τάβλες,
ν' ἀποδεχτοῦ δὸ νεὸ γαθρὸ μ' οὐλη τῆ σνδροφιά του
αὐτόθ.

'Εβγα, κυρὰ καὶ πεθερά, ν' ἀποδεχῃς τῆ νύφη
Παξ.

Νὰ χαρῶ τὸν ἄντρα ποῦ 'χα | καὶ νὰ ζήση τοῦτος πῶχω
καὶ ν' ἀποδεχῶ τὸν ἄλλο, | ἄν σοῦ λέω ἕνα γι ἄλλο
(σκωπτικὸς γυναικεῖος ὄρκος) Ζάκ. Διὰ τὴν σημ. πβ.
Πολύβ. 22,15,8 «ἀποδεξάμενος δὲ καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἄλλων
πόλεων πρεσβευτάς». Συνεκδ. καὶ ἐπὶ ἀψύχων ΝΠετμεζ.
ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Σπιτάκια μ' ἀποδέχονται μὲ τὴν ἀπλῆ τους ὁμορφιά
ἀκρογιαλιές καὶ γλωρασιές κ' εὐωδιασμένοι κῆποι.

β) Δέχομαι, ὑποδέχομαι, εἰδικῶς ἐπὶ τῶν ὑποδεχο-
μένων συγγενεῖς ἢ φίλους ἐκ τῆς ξένης ἐπιστρέφοντας
(εἰς τὴν σημ. ταύτην ἐπέδρασε καὶ τὸ ἀρχ. ὑποδέχομαι)
Ἦπ. Θήρ. Κάρπ. Κέρκ. Κρήτ. (Ρέθυμν. κ.ά.) Μακεδ.
(Καστορ. Καταφύγ.) κ.ά.: 'Αποδέχτηκά τονε, μὰ σὲ κακὸ
χάλι Ρέθυμν. Συχνάκις εἰς εὐχάς: Καλῶς τὸν ἀποδέχτηκες!
Ἦπ. Μὲ καλὸ ν' ἀποδεχῃς τὸ παιδί σου! Κρήτ. Καλῶς νὰ
τὸν ἀποδεχῃς Κέρκ. Λέξου, κόρη, κί ἀποέξου τὸν νόστιον τοῦ
καλοῦ σ' ἄντροῦ Κάρπ. Καλῶς τὸν ἀποδέχ'κεις! Καστορ.
Καταφύγ. Συνών. δέχομαι, ὑποδέχομαι. 3) 'Επὶ
πραγμάτων, ὑποδέχομαι τι, οἷον ἀντικείμενον ἄνωθεν κατα-
πίπτον Κάρπ. Κρήτ. (Ρέθυμν. κ.ά.) Κύθηρ.: 'Στῆ γεφαλὴ τὴν
ἀποδέχτηκε τῆ δέτρα Ρέθυμν. Τὰ ἀνανλοχερὰ κάμνουν καλές
ἐλαιές, γιὰτ' ἀποέχονται τὰ περιονάματα (ἀνανλοχερὰ = λακ-
κῶδη μέρη ὑπὸ τὰς κλιτῦς, περιονάματα = καταρρέοντα
ὑδατα, χῶματα κτλ.) Κάρπ. Ἦ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Β 502
(ἔκδ. ΣΞανθουδ.) «πιάνει τὸ πλγὰ βαρύτερο, πετᾶ τὸ 'ς τὸν
ἀέρα, | σὰ φύλλο τ' ἀποδέχτηκε 'ς τῆ δυνατὴν του χέρα».

4) 'Ανέχομαι Πελοπν. (Μάν.): Δὲ δ' ἀποδέχεται τὸ χέρι
μου (ἐπὶ ζέοντος ὑδατος). Συνών. δέχομαι. 5) Μετοχ.
περιφραστικῶς μετὰ τοῦ εἶμαι, περιμένω, προσδοκῶ Κρήτ.
(Βιάνν): Δὲν εἶμαι ἀποδεχάμενος ἀπὸ τὰ λεφτὰ σου (ἐνν. ὡς
ἀντικ. τὸ νὰ ζήσω, δὲν περιμένω νὰ ζήσω ἐκ τῶν χρημά-
των σου). Διὰ τὴν σημ. πβ. Φλώρ. καὶ Πλάτζια Φλώρ. στ. 473
(ἔκδ. ΔΜαυροφρ. σ. 274) «ἡ κρίσις μ' ἀποδέχεται, χάνομαι
εἰς τὸν κόσμον, | κἀνέν' οὐκ ἔχω ἄνθρωπον οὐδὲ μαντατο-
φόρον».

ἀποδημίζω Ἀντικύθ.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ἀποδημῶ. Διὰ τὸν μετασχηματισμὸν
ιδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 272.

'Εκλείπω, τελειώνω, ἐπὶ φθίνουσῶν ὀπωρῶν: 'Αποδή-
μησαν τ' ἀχλάδια - τὰ σταφύλια κτλ. Συνών. ξεβγαίνω,
τελειώνω, σώνομαι (ιδ. σώνω).

ἀποδιάβα ἢ, ἀμάρτ. 'πιδάβα Πόντ. 'πιδέβα Πόντ.
(Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ά.) 'ποδκιάβα τό, Κύπρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀποδιαβαίνω. Τὸ οὐδ. ἀναλογικ. πρὸς τὸ
ἀπλοῦν διαβα.

1) Παρέλευσις γεγονότος τινός, οἷον ἑορτῆς κττ. Κύπρ.:
'Σ τὸ 'ποδκιάβα τοῦ παναῦροκοῦ (μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς
πανηγύρεως). β) 'Απομάκρυνσις καὶ ἐξαφάνισις τινος
ὀπισθεν ὑψώματος ἢ καμπῆς ὁδοῦ Πόντ. Συνών. *ἀπο-

διάβαμα 1. 2) Ἦ δύσις, ἐπὶ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης
Πόντ. (Κοτύωρ. κ.ά.): 'Ηλί' 'πιδέβαν ἐν' (ἔδυσεν ὁ ἥλιος)
Πόντ. || Ἄσμ.

Σίλᾶ ἔφαγα τὴν πιρνήν, μύρᾶ τὸ μεσημέριν
κί ἄλλα σαρανταδώδεκα 'ς σῆ ἡλι' μ' τὴν 'πιδέβαν
(σίλᾶ = χίλια, πιρνήν = πρωΐαν) αὐτόθ. Συνών. ἀποδιά-
βασμα 1β, βασίλεμα, δύσι, ἡλιβοσίλεμα. 3) Ὑψωμα
γῆς τὸ ὁποῖον διερχόμενός τις ἐξαφανίζεται ὀπισθεν αὐτοῦ
Πόντ. (Χαλδ.): Ἄσμ.

Θὰ θήκω ὄρκον 'ς σὸ ραδὶν κί ὀμνασμαν 'ς σὴν 'πιδέβαν.
'Αντίθ. ἀνάφάμα 2, ἀναφανῆ 1.

ἀπόδιαβα ἐπίρρ. Ἦπ. (Δρόβιαν. Ζαγόρ.) Κέρκ. Λευκ.
Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. — Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ.
ἀποδιάβα Ἦπ. 'ποδκιάβα Κύπρ.

'Εκ τοῦ μεσν. ἐπίρρ. ἀποδιάβα.

1) Μετὰ τὴν πάροδον γεγονότος τινός, οἷον ἑορτῆς κττ.,
μετὰ γενικ. Ἦπ. Κέρκ. Κύπρ. Λευκ. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.
ἢ αἰτιατ. Ἦπ. (Δρόβιαν. Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. — Λεξ.
Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω.: 'Απόδιαβα τοῦ Θωμᾶ (μετὰ τὴν
Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ) Λευκ. Οὐ γάμους θὰ γίν' ἀπόδιαβα
τ'ν Πασχαλιὰ (μετὰ τὸ Πάσχα) Ζαγόρ. 'Απόδιαβα τοῦ Χριστοῦ
κάνουνε στάσι οἱ ἐλαιές κί ἄ θὰ πέσουνε, ἐξ ἀνάγκης ἀπὸ
μεγάλου ἀέρα (μετὰ τὰς ἑορτάς τῶν Χριστουγέννων) Κέρκ.
'Απόδιαβα τ' Λαμπρῆ ἔχουμι γάμον Αἰτωλ. 'Πόδκιάβα τοῦ
παναῦροκοῦ χωρκαίτης ἀλλαμένος (παναῦροκοῦ = πανηγυριοῦ)
(ἐπὶ τῶν ἀκαιρίως ἐνεργούντων, πβ. ἀρχ. «κατόπιν ἑορτῆς»)
Κύπρ. Ἦ σημ. καὶ μεσν. «ἀποδιάβα τῆς Πεντηκοστῆς» (παρὰ
Δουκ. ἐν λ.) 2) Ὑστερον, βραδύτερον ἄνευ ὀρισμένου
χρονικοῦ ὀρίου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Χάινδι τῶρα, ἀπόδιαβα
νὰ μὴ πιρ'μέν'ς, θανά 'ρθου. Συνών. ἔπειτα, κατόπι,
ὑστερα.

ἀποδιαβάζω σύνθηθ. ἀποδᾶβάζω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)
ἀπουδμβάζω Λέσβ. ἀποδεβάζω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀπι-
δεβάζω Πόντ. (Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) ἀποδᾶζω Πόντ.
(Κοτύωρ.) 'ποδιαβάζω Θράκ. (Γέν. Σαρεκκλ.) Μύκ. Τήν.
— ΠΠαπαχριστοδ. Θρακ. ἠθογραφ. 1,67 3,32 καὶ 4,12
'δουδιαβάζω Λέσβ. 'ποδκιαβάζω Κύπρ. 'πιδεβάζω Πόντ.
(Κρώμν. Τραπ.)

'Εκ τοῦ μεσν. ἀποδιαβάζω. Ὁ τύπ. *δουδιαβάζω
ἐκ τῆς συνεκφ. μετὰ λέξεων ληγουσῶν εἰς ν, οἷον τόν, τήν.
Ὁ τύπ. ἀπουδβιάζω ἐκ τοῦ *ἀποδβιάζω λαβόντος
τὸ ε ἐκ τῆς αὐξήσεως καθὼς καὶ διββαίνω ἐκ τοῦ ἀμαρτ.
διεβαίνω. Εἰς τοὺς τύπ. ἀποδεβάζω, ἀπιδεβάζω,
'πιδεβάζω πρόκειται φωνητικὴ ἐξέλιξις ια - ᾱ - ε. Πβ.
καὶ διαβάζω - δᾶβάζω - δεβάζω. Ὁ τύπ. ἀποδᾶζω
ἐκ τοῦ *ἀποδζάζω.

1) Κάμνω τινὰ νὰ περάσῃ ἀπὸ ἕνα μέρος καὶ νὰ μὴ
φανῆ πλέον, συνήθως ἐπὶ προσώπου προπεμπομένου Πόντ.
(Τραπ. Χαλδ.): 'Επιδέβασαμ' ἄτον Χαλδ. 'Επιδέβασ' ἄτον
'ς σὸν ραδὶν αὐτόθ. β) Ἐπὶ ἀψύχων, διαπερῶ Πόντ.
(Χαλδ.): 'Αποδεβάζ' τὸ ράμμα. γ) Μεταφέρω Σῦρ.: Νὰ
τ' ἀποδιαβάσῃ τὸ φαῖ. 2) Προπέμπω, κατευδώνω Θράκ.
(Ἀρκαδιούπ. Γέν. Σαρεκκλ. Σκοπ. κ.ά.) Λέσβ. — ΠΠαπα-
χριστοδ. ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.: Πῆγε ν' ἀποδιαβάσ'
τὸν ἄνθρωπο Ἀρκαδιούπ. Τῆ 'δοδιάβασα τὴν ἄμνια μ'
Σαρεκκλ. Πά' νὰ 'ποδιαβάης τῆ θειά σ' (πά' = πήγαινε)
αὐτόθ. Θυμᾶσαι ναι ποῦ ἤρτε ἡ μάννα μ' καὶ ἐφάγαμ'
καὶ σὰν τὴν 'ποδιάβασα, σ' ἔβγαλα καὶ διάβ'καμ' κ' ἐμεῖς;
(ἐκ παραμυθ.) Γέν. Χαιρέτισε καὶ τῆ μάννα ποῦ τὸν 'πο-
διάβασε καὶ χάθηκε 'ς τῆ σκοτεινιά τοῦ δρόμου ΠΠαπα-
χριστοδ. ἐνθ' ἄν. 3,32. Γυναῖκες, παιδιὰ, κορίτσια, γέροι,

επροβοδοῦσαν, ἁποδιάβαζαν τοὺς ξενιτεμένους αὐτόθ. 1,67. Συνών. ἁποβγάλλω 2, κατευοδώνω, ξαποσιτέλλω, εβγάζω, ξεβγάλλω, ξεπροβοδώνω, παραβγάζω, υναποβγαίνω. 3) ἁπομακρύνω, ἁποπέμπω τινὰ ὑσχήμωσ Κύπρ. Μύκ. — Κορ. Ἄτ. 4,27: Μέσ' ἔς τὸ μεσ'μέρ' ἔς ἁποδιάβασα (ἁπράκτους ἀπέπεμψα) Μύκ. Ἡ σημ. καὶ εσον. Πβ. Σαχλίκ. Γραφαὶ καὶ στίχοι στ. 295 (ἔκδ. Wagner σ. 74) «γελαῖ τον τὸν παντέρημον ὡσάν μικρὸν ὠπέλλιν, | σάν νὰ τὸ ἐποδιάβαζεν ἡ μάννα μὲ παστέλλιν» καὶ Διγεν. Ἁκρίτ. (Λαογρ. 9 (1926) σ. 321) «τότε ὁ ἀμιρᾶς ἐέλοντας νὰ τοὺς ἁποδιαβάσῃ ἐγέλασέν τους καὶ εἶπεν . . . » Συνών. ἁποδιώχνω. 4) Καταπίνω ἀκουσίωσ Πόντ. (Κοτύωρ.): Ἐπέδασε ἕνα ἐλαίας πιπίλ' (κουκκούτσι). 5) Ἐπανδρεύω, ἐπὶ κόρησ ΠΠαπαχριστοδ. ἐνθ' ἄν. 4,12: Τῆσ κόρησ ποῦ ῥῆθε καιρὸσ νὰ τὴν ἁποδιαβάσ' καὶ νὰ τὴν ξεμακρῆνῃ ἀπὸ τὸ σπιτί της. 6) Φονεύω Κύπρ. Μύκ.: Μὲ μὴν ματσουκεῶν ἐποδκιάβασάν τον Κύπρ. Τὸν ἁποδιαβάζ' τὸν ἄρρωστο ὁ δεῖνα (εἰρων. ἐπὶ κακοῦ ἱατροῦ ἀποσιτέλλοντοσ τοὺσ ἀσθενεῖσ εἰσ τὸν Ἄδην) Μύκ. Συνών. ξαποσιτέλνω.

7) Περαιτῶ τὴν ἀνάγνωσιν σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Δὲν ἁποδιάβασα ἀκόμα τὸ βιβλίο ποῦ μοῦ ἔδωσεσ σύνηθ. Ὁ παπᾶσ ἁποδιάβασε ἕνα ἕνα κί ὡσ τὴν ἄκρη τὰ γράμματα τοῦ ξεορκισμοῦ (ἔκ παραδ.) Πελοπν. (Βαλτέτσ.) || Ἄσμ.

Κι ἀπῆσ τῶ δ' ἁποδιάβασεν ὁ δάσκαλοσ ρωτῆ τοιοι, νὰ ποῦ γι αὐτοῖ τὴ γνώμη δῶ γ' εἶδα βουλή νὰ πιᾶσῃ (τ' ἁποδιάβασεν ἐνν. τὰ γράμματα, τὰσ ἐπιστολάσ) Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σομ. β) Τελειώνω τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν τινὸσ Ἴων. (Κάτω Παναγ.) Κύθηρ.: Ἄσμ.

Ὅταν μ' ἁποδιαβάσουνε καὶ τὰ κεριά μου σβήσουν, τότε καὶ σὺ, ἀγάπη μου, μέσα ἔσ τὰ μαῦρα ντύσουν
Κάτω Παναγ. 8) Ἐνταφιάζω τινὰ Κύθηρ.: Τὸν ἁποδιαβάσαμε. Συνών. ἀναπαρώνω 3, ἀνασηκώνω Α 2, θάφτω, κηδεύω, σηκώνω. Ἡ μετοχ. ἁποδιαβασμένος = ὁ ὑπερβάσ ὠρισμένον χρονικὸν ὄριον, ἐπὶ καρπῶν Τῆν.: Ἄμα ναι ἁποδιαβασμένο τὸ λῦθ', δὲ διάν' περὸ (εἶναι ἄχρηστον πρὸσ γονιμοποίησιν).

ἁποδιαβαίνω Μύκ. Πελοπν. (Λακων.) Σῦρ. κ.ά. — Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀποδιααίνω Κάρπ. ἀπογιααίνω Κάρπ. ἀποδᾶβαίνω Πόντ. (Ἄμισ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀποδεβαίνω Πόντ. ἀποδᾶαίνω Πόντ. ἀπιδᾶβαίνω Πόντ. (Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀπιδεβαίνω Πόντ. ἁποδιαβαίνω Κρήτ. Σίφν. ἁποδᾶβαίνω Πόντ. (Κοτύωρ.) ἁπιδᾶβαίνω Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) ἁπιδεβαίνω Πόντ.

Ἐκ τῆσ προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. διαβαίνω. Οἱ ἀπὸ (ἀ)πι- τύπ. κατὰ παρετυμ. πρὸσ τὴν προθ. ἐπί. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Ε 1094 (ἔκδ. ΣΞανθοῦδ.)

Α) Μετβ. 1) Διέρχομαι τι καὶ ἀφίνω ὀπισθῆν μου, ἐπὶ ὄρους, ὑψώματοσ κττ., τὰ ὁποῖα διερχόμενόσ τις δὲν φαίνεται πλέον Πόντ. (Ἰμερ. Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ά.): Ἐπιδέβεν τὸ ρακάν' (γῆλοφον) Χαλδ. Ἐπιδεβαίνω τὸ ραδῖν (ὄρος) Κοτύωρ. || Φρ. Ἐπιδέβεν τὸ ρακάν' (ἀπέθανε) Χαλδ. || Ἄσμ.

Ἀχλάσκουμαι ἔσ σὴν ξενιτᾶν, κορ' τζόπα, δὲν κί λέτε, ἀπιδᾶβαίνω τὰ ραχᾶ, κάθεζ' νε καὶ κλαίτε
(ἀχλάσκουμαι = ξεκινῶ, κορ' τζόπα = κοριτσᾶκια) Ἰμερ. Εἰσ μοναχὸσ καλόγεροσ ραδῖα ἁπιδᾶβαίνει κ' ἐμεῖσ οἱ δῖλοι ἄρχοντεσ γιατί κ' ἀπιδᾶβαίνομ' (κ' ἀπιδᾶβαίνομ' ἐκ τοῦ κί ἀπιδᾶβαίνομε) Τραπ. Ἄμὸν ἦλοσ ἐφάνθησ με κί ἄμὸν ἄστὸσ ἐδέβεσ κί οὐσᾶν ἐκαλοτέρεσα ραδῖα ἐπεδέβεσ

(ἄμὸν = καθῶσ, ἦλοσ = ἥλιοσ, ἐκαλοτέρεσα = παρετήρησα καλύτερα) Χαλδ. β) Μεταφ. ἀποθνήσκω Καπλ. (Φάρασ.): Ἐπιδέβη (ἀπέθανε). γ) Πορεύομαι, διατρέχω Μύκ.: Σάν ἐποδιάβηγε μὲ ὦρα δρόμο (ἐκ παραμυθ.) 2) Παύω ἐνδιαφερόμενοσ περί τινος, ἐγκαταλείπω, ἀπαρνοῦμαι Πόντ. (Ἄμισ. Ἰμερ. Κοτύωρ. Κρώμν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ὁ Θεὸσ ἐπεδῆβε με Τραπ. Ἐπεδέβεν τὴν γυναῖκαν ἀτ' Χαλδ. Ἐπεδῆβα τὴ δᾶσκαλικὴν (τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα) Τραπ. Ἄιτικα λόγια ἀποδέβ' ἀτα (ἄφησε τοὺσ τοιοῦτοσ λόγουσ) Χαλδ. Ἐπεδέβεν τὸν κόσμον (ἀτηρηθήη τὸν κόσμον) αὐτόθ. Ἐπεδῆβα τὸ φέμαν (ἔπαυσα ψευδόμενοσ) Τραπ. Ἐπιδέβα με! (ἄφησέ με ἡσυχον, ξεφορτώσου με!) Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) || Ἄσμ.

Ἐπιδᾶβαίνω τὰ ραδᾶ, πάω ἔσ σὰ θαλασσᾶκρᾶ Πόντ.
Ἄλλο ἔσ σὸ σπιτί σ' κ' ἔρχομαι, ἔσ σὴν αὐλᾶ σ' κί δᾶβαίνω, ἄλλην κόρην ἐγάπεσα, ἐσὲν θ' ἀπιδᾶβαίνω (ἄλλο = πλέον) Χαλδ.

Β) Ἄμτβ. 1) Ἐξαφανίζομαι ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν παρατηρούντων με κάμπτων ὀπισθεν ὑψώματοσ, ὄρους, κάμπτησ ὁδοῦ κττ., καθίσταμαι ἀφανῆσ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ἄσμ.

Ἐλέπω σε καὶ δαίρομαι, ἀπιδᾶβαίντεσ καὶ κλαίω Τραπ. Συνών. ἀπογέρνω Α 4, σκαπετῶ. β) Δύω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ. κ.ά.): Ὁ ἦλον ἀποδᾶβαίν' καὶ στέκ' (ἀρχίζει νὰ δύῃ) Χαλδ. Ὁ ἦλον ἐπεδᾶβεν ἀπαδᾶ (ἀπεδῶ) Κοτύωρ. Συνών. βασιλεύω. γ) Παρέρχομαι τόπον τινὰ καὶ ἀπομακρύνομαι, ἀπλῶσ παρέρχομαι καὶ ἐξαφανίζομαι Κάρπ. Πελοπν. (Λακων.) Σίφν. Σῦρ. — Λεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ.: Πάει περᾶ, ἁποδιάβηκε Σῦρ. Ἐργησε ν' ἀποδιαβῆ ἀποδῶ αὐτόθ. || Ἄσμ.

Φωνῆσ καὶ κλάματ' ἄκουσα ἔσ τῆσ φυλακῆσ τὴν πόρτα, δὲν εἶπα κί ἄσ ἀποδιαῶ, δὲν εἶπα κί ἄσ περάσω
Κάρπ. 2) Ἐπὶ ἀψύχων, ἐκλείπω Κάρπ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) Σῦρ.: Ἐποδιαβαίν' ἡ φωτιᾶ (ἀρχίζει νὰ ἐκλείπη) Σῦρ. || Παροιμ.

Ὁ σῦντεκνοσ ἀπέθανε, τὸ μύρον ἀποδιάβη (ἐπὶ τῶν διαλυόντων τὰσ φιλικὰσ σχέσεισ εὐθύσ ὡσ τὸ ὑλικὸν συμφέρον ἐκλίπη) Λακων. || Ἄσμ.

Φά, καρδιά καμένη, χιόνι | νὰ σ' ἀπογιαοῦν οἱ πόνοι
Κάρπ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἄν. «κρατεῖ τη νὰ τζ' ἀποδιαβῆ ἡ λιγωμάρα κείνη».

***ἁποδιάβασμα** τό, ἀποδᾶβασμα Πόντ. (Κερασ.) ἀποδέβασμα Πόντ. ἀποδᾶαμα Πόντ. (Κερασ.) ἀποδέαμα Πόντ. ἀπιδᾶβασμα Πόντ. (Κερασ.) ἀπιδέβασμα Πόντ. (Χαλδ.) ἀπιδᾶαμα Πόντ. (Κερασ.) ἀπιδέαμα Πόντ. ἀπιδᾶβασμα Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἁποδιαβαίνω.
1) Τὸ νὰ κάμψη τις γωνίαν τινὰ κτλ. καὶ νὰ γίνῃ ἄφαντοσ. Συνών. ἀποδιάβασμα 1, σκαπέτημα. 2) Παραίτησισ, ἐγκατάλειψισ.

***ἁποδιαβασέα** ἡ, ἁπιδεβασέα Πόντ. (Ἰμερ. Κρώμν.) Ἐκ τοῦ ρ. ἁποδιαβάζω.
Ἐπομάκρυνσισ, ἀποχωρισμόσ, ἀποχώρισισ ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ. Ἀνάθεμα καὶ τὰ μακρὰ καὶ τὰ ἁπιδεβασέασ, κλάγο με, τρυγονίτσα μου, ντὸ εἶμαι ξενιτέασ Ἰμερ. Ἀνάθεμα καὶ τὰ μακρὰ καὶ τὰ ἁπιδεβασέασ, τὴν κάρδᾶ μ' πάλ' ἐγόμεωσαν τέρτᾶ καὶ πικρασέασ (κάρδᾶ = καρδίαν, τέρτᾶ = λύπασ, νιέρτῆσ) Κρώμν.

